

احکام ۲ دقیقه‌ای ویژه اعتکاف دانش‌آموزی (پسران مقطع متوسطه اول)

هفت نکته درباره احترام والدین

۱. رعایت حقوق والدین واجب است اگر چه آنها در حق اولاد کوتاهی کرده باشند [۱].
۲. حفظ احترام پدر و مادر و رعایت ادب در صحبت کردن با آنان لازم است [۲].
۳. آنچه در اطاعت پدر و مادر واجب است این است که فرزند با آنها معاشرتی نیکو داشته باشد [۳].
۴. مسافرت فرزند اگر سبب آزار پدر و مادر باشد حرام است [۴].
۵. مسافرتی که بر فرزند واجب نیست در صورت نهی پدر و مادر و اذیت شدن آنان حرام بوده و نماز در آن تمام است [۵].
۶. هدیه دادن و بخشیدن چیزی به پدر و مادر مستحب است [۶].
۷. مستحب است انسان بر سر قبر پدر و مادر خود از خداوند حاجت بخواهد [۷].

احکام تفریح

- شکی نیست که انسان نیاز به تفریح دارد. در قرآن و روایات به داشتن تفریحات سالم اشاره شده است.
- در اینجا به گوشه ای از ضوابط تفریحات سالم اشاره می شود:
۱. گناه نباشد. (مانند موسیقی، استفاده از مواد مخدر، رقص و پایکوبی، بدحجابی، قمار)
 ۲. مزاحمت برای دیگران نباشد. (مانند سد معبر، بلند کردن صدای ضبط و ...)
 ۳. تضییع حق دیگران نباشد. (مانند شکستن شاخه ها و سوزاندن درختان باغ های مردم، استفاده از میوه جات و سبزیجات مردم، تصرف در باغات و مزارع مردم، ایجاد خسارت های مالی و جانی و ...)
 ۴. تخریب محیط زیست نباشد. (آتش زدن درختان و گیاهان، آلوده کردن محیط زیست)
 ۵. ترویج خرافات نباشد.
 ۶. اسراف و تبذیر نباشد.

پنج نکته درباره دعا

۱. دعا کردن در نماز در تمامی حالات اعم از ایستاده و نشسته، رکوع و سجود به ویژه در قنوت مستحب است. [۵۷] اگر چه طبق فتوای برخی از مراجع به فارسی یا زبان های دیگر باشد [۵۸].
۲. خواسته حرام در دعا، نماز را باطل می کند [۵۹].
۳. ثواب دعاها برای خواندن متن دعا است نه ترجمه آن و یا شنیدن و آمین گفتن.
۴. تکرار قسمتی از دعاها اشکال ندارد و اگر بخواهد به قصد ورود بخواند باید به همان نحو که وارد شده بخواند.
۵. فرد ناپاک می تواند دعا و حدیث بخواند و یا گوش دهد، مگر فرازهایی از دعا که آیات سجده دارد مانند دعای کمیل و ندبه.

چند ویژگی نمازهای مستحبی

۱. تمام نمازهای مستحبی را می توان آهسته یا بلند خواند.
۲. نمازهای مستحبی را نمی توان به جماعت خواند، مگر نماز باران و نماز عید فطر و قربان.
۳. همه نمازهای مستحبی را می توان ایستاده یا نشسته یا در حال حرکت خواند.
۴. شك در تعداد رکعات، نماز را باطل نمی کند [۶۵].
۵. زیاد شدن ارکان نماز، نماز را باطل نمی کند [۶۶].
۶. در نمازهای مستحبی سوره واجب نیست.
۷. برای کم و زیاد شدن، سجده سهو واجب نیست.
۸. نماز مستحبی را می توان با اختیار شکست.
۹. هیچ يك از نمازهای مستحبی اذان و اقامه ندارند [۶۷].

اصل و فرع

مواردی در فقه وجود دارد که فرع، مهمتر از اصل است همچون موارد زیر:

۱. سلام مستحب است و جواب سلام واجب است [۶۸].
۲. نماز جماعت مستحب است ولی تبعیت از امام جماعت در افعال واجب است [۶۹].
۳. نذر واجب نیست، ولی عمل به آن واجب است [۷۰].
۴. روزه اعتکاف مستحب است ولی روزه روز سوم واجب است [۷۱].

احکام فوری

برخی از مسائل شرعی باید در اولین فرصت انجام شود همچون:

۱. جواب سلام [۹۳].
۲. ادای بدهی در صورتی که طلبکار، طلب خود را مطالبه نماید.
۳. سجده سهو بعد از نماز [۹۴].
۴. ادای امانت [۹۵].
۵. تطهیر مسجدی که نجس شده [۹۶].
۶. خواندن نماز آیات در حوادث طبیعی همچون زلزله، ماه گرفتگی، خورشید گرفتگی و ... [۹۷]

آداب سفره و مستحبات غذا خوردن

۱. برداشتن و خوردن غذای بیرون سفره ریخته شده مستحب است مگر در بیابان که مستحب است برای جانوران از آن صرف نظر شود.
۲. زیاد نشستن سر سفره و طول دادن در غذا خوردن مستحب است.
۳. نشستن و خوردن از سفره ای که در آن شراب نوشیده می شود حرام است [۱۲۱].
۴. شستن دست ها پیش و پس از غذا مستحب است [۱۲۲].
۵. بردن نام خدا در ابتدای غذا مستحب است.
۶. آغاز کردن میزبان به خوردن و دست کشیدن از غذا پس از میهمان مستحب است.
۷. خوردن نمک در آغاز و پایان غذا مستحب است.
۸. غذا خوردن با دست راست مستحب است.
۹. دعا کردن برای میزبان مستحب است.

مکروهات غذا خوردن

۱. خوردن با دست چپ مکروه است.
۲. خوردن در حال راه رفتن.
۳. پرخوری.
۴. خوردن در حال تخیلی.
۵. خوردن در حال سیری.
۶. نگاه کردن به دیگری در حال غذا خوردن [۱۲۵].

دو نکته درباره اسراف

۱. اسراف یکی از گناهان کبیره و حرام است [۸۰] و نمونه های زیادی در محیط زندگی دارد، همچون اسراف در آب، برق، نان و...
۲. چند چیز اسراف نیست مانند: اسراف در کار خیر، لباس های مورد نیاز، عطر زدن، آنچه برای بدن مفید است.
۳. غذای مورد نیاز بدن هر قدر که باشد، اسراف محسوب نمی شود.
۴. خوردن بیجا و پرخوری و زیاده روی مکروه است [۸۱].